Що ж до показника напруги, що був розрахований за раніш викладеною методикою (Коваленко В.П., Бородай В.П., Боліла С.Ю., 1998) і випробуваний на птиці м'ясних кросів, то він мав несуттєву негативну кореляцію з загальною продуктивністю птиці (r=-0,233). Досить високі значення коефіцієнта кореляції отримані для параметрів асимптоти несучості і теоретичної загальної продуктивності (r =0,999). Стосовно параметрів аналізу кінетичної (α) і експоненційної (μ) швидкості нарощування несучості, розрахованих за моделлю Бріджеса, то для дослідної групи птиці спостерігається середня позитивна кореляція (r= 0,501) співвідношення цих показників з загальною продуктивністю птиці. В результаті досліджень була встановлена позитивна кореляція (r=0,918) між показниками асимптоти несучості за моделлю та показниками інтенсивності рівномірності, що підтверджує необхідність їх врахування в селекційній роботі з птицею.

Таким чином, проведений аналіз значень коефіцієнтів кореляції для визначення вищезазначених параметрів моделей і критеріїв, що визначають напруженість продуктивності доводить доцільність їх використання з метою прискореної оцінки птиці різних видів. Подальша робота по вивченню критеріїв, що зумовлюють тип формування несучості і виступають в якості тестів високої або низької продуктивності, дозволить розкрити сутність продукційного процесу і надасть можливості підвищення біологічного потенціалу сільськогосподарської птиці.

УДК 636.4.082.(477.72)

ВИКОРИСТАННЯ ВІТЧИЗНЯНИХ ПОРІД СВИНЕЙ В РІЗНИХ ВАРІАНТАХ СХРЕЩУВАННЯ ТА ГІБРИДИЗАЦІЇ

В.І.ЯРЕМЕНКО – д.с-г.н., професор
Н.Л.ПЕЛИХ – к.с.-г.н

Свинарство – важлива і найскороспіліша галузь тваринництва. Третина м'ясних ресурсів країни поповнюється завдяки її розвитку.

У свинарстві розроблені схеми використання порід у системі схрещування те гібридизації. На півдні України, зокрема, як материнські форми використовують переважно велику білу, українська степову білу породи, а як батьківські – ландрас, дюрок, українську степову рябу, спеціалізовані лінії тощо. Однак за останні роки в Україні виведено і затверджено перші м'ясні породи свиней – полтавську і українську з високим генетичним потенціалом продуктив-

ності, відповідною генеалогічною структурою, яка відповідає вимогам сучасних технологій утримання, систем розведення і гібридизації.

Свині м'ясних порід великі, довгі, з розвиненими формами тіла, широким і глибоким тулубом, мускулястими плечима і грудьми, прямою й широкою спиною, невеликими, злегка звислими вухами та масивними окостами, міцною конституцією, білої масті, стресостійкі, з добре консолідованою спадковістю.

Тож вивчення ефективності використання нових вітчизняних м'ясних порід свиней в різних системах схрещування та гібридизації одна із головних задач вчених та спеціалістів свинарства.

Одним із головних факторів оцінки ефективності методу розведення свиней є рівень скороспілості та витрат кормів на одиницю продукції при відгодівлі. Кінцева мета всіх заходів у свинарстві спрямована на те, щоб забезпечити виробництво необхідної кількості високоякісної свинини при найменших витратах кормів. .Найбільш вигідними для відгодівлі є підсвинки тих поєднань порід, типів і ліній, які найкраще оплачують корми. Основну кількість свинини отримують від забою молодих свиней, що повинні мати максимальний приріст живої маси за малий період вирощування та при найменшій витраті кормів на одиницю приросту живої маси.

В умовах 108-тисячного радгоспу-комбінату "Нивотрудовський" Апостолівського р-ну Дніпропетровської області були проведені дослідження з вивчення ефективності використання свиней полтавської м'ясної породи в різних варіантах схрещування та гібридизації. Умови годівлі та утримання були ідентичні для всіх груп тварин.

Дані наших дослідів свідчать про те, що як помісні так і гібридні тварини були кращими від чистопорідних ровесників за відгодівельними якостями (табл. 1).

Таблиця 1 – Відгодівельні якості свиней

Поєднання порід	Вік досягнення живої маси 100 кг, днів	Середньодобовий приріст, г	Витрати кормів на 1 кг приросту, корм. од.
ВБхВБ	191,86±1,03	677,23±5,31	4,02±0,02
ВБхПМ	185,4±2,12^{xxx}	720,47±6,48^{xxx}	3,90±0,06^{xxx}
ЛНхПМ	192,80±1,83^{x}	704,80±1,88	3,81±0,05^{xxx}
ПМхЛН	194,67±2,51	702,27±2,38	3,92±0,06^{xxx}
ДхПМ	194,74±1,52	707,80±4,99^{xxx}	3,92±0,04^{xxx}
ВБх(ДхПМ)	183,13±1,98^{xxx}	724,50±6,45	3,84±0,09^{xxx}
(ВБхД)хПМ	182,0±1,09^{xxx}	765,20±5,81^{xxx}	3,64±0,05^{xxx}

Живу масу 100 кг швидше за всіх досягали гібридні свині, отримані від схрещування помісних маток (ВБ х Д) з кнурами полтавської м'ясної породи, які досягали забійної маси на 1,3 дня раніше їх гібридних ровесників ВБ х (Д х ПМ), та на 9,9 діб раніше чистопородних свиней великої білої породи при статистичній вірогідності (Р< 0,001). Свині цього ж поєднання мали найбільш -високі показники приросту живої маси, що на 13,0% перевищували чистопородних ровесників великої білої породи за ним показником (Р< 0,001). Вивчаючи витрати кормів на 1 кг приросту, встановлено, що підсвинки отримані від схрещування помісних маток (ВБ х Д) з кнурами полтавської м'ясної породи характеризувались кращим показником – 3,64 корм. од., а це на 0,36 корм. од. (16,0%) менше ніж чистопорідні ровесники великої білої породи.

Напівкровний Молодняк (ВБ х ПМ) мав також переваги над чистопородними тваринами великої білої породи.

Напівкровний молодняк (ВБхПМ) мав також переваги над чистопородними тваринами великої білої породи.

Краща оплата корма підсвинків всіх поєднань порід, поряд з високою енергією росту, може пояснюватись також і кращою засвоюваністю поживних речовин корму. про це свідчить і ефект гетерозису за відгодівельними якостями (табл. 2)

Таблиця 2 – Ефект гетерозису за відгодівельними якостями свиней

Поєднання порід	Вік досягнення живої маси 100 кг			Середньодобовий приріст			Витрати кормів на 1 кг приросту		
	$I_з$	$I_і$	$I_г$	$I_з$	$I_і$	$I_г$	$I_з$	$I_і$	$I_г$
ВБхПМ	-6,19	-5,99	-6,39	7,47	5,63	9,35	-4,88	-1,27	-8,27
ЛНхПМ	-2,42	-1,73	-3,09	7,44	3,36	11,87	-3,26	-2,28	-4,22
ПМхЛН	-1,98	-1,29	-2,66	7,06	2,98	11,47	-1,75	-0,76	-2,73
ДхПМ	-0,80	-0,33	-1,26	2,22	0,69	3,80	-1,13	-0,76	-1,51
ВБх(ДхПМ)	-6,75	-5,96	-7,53	6,02	2,36	9,96	-6,00	-2,04	-9,65
(ВБхД)хПМ	-2,99	-2,29	-7,72	7,67	3,49	12,21	-4,96	-1,89	-7,85

Примітка: $I_з$- індекс зоотехнічний
$I_і$ – індекс істиний
$I_г$ – індекс гіпотетичний

Ефект істиного гетерозису за віком досягнення живої маси 100 гк отримано в усіх варіантах поєднання порід від 5,99% у тварин (ВБхПМ) до 1,26% у ДхПМ, однак при спарюванні маток породи дюрок з кнурами полтавської м'ясної він був найменший (0,33%)

Найвищий зоотехнічний ефект гетерозису досягнуто за середньо-добовими приростами 7,67% – у свиней (ВБхД)ХПМ та 6,02% у підсвинків ВБх(ДхПМ). За витратами кормів на 1 кг приросту дещо кращий ефект гетерозису (на 1,04% у гібридів ВБх(ДхПМ), у них же вищий він за віком досягнення живої маси 100 кг – на 3,76%.

Оцінивши економічну ефективність проведених досліджень встановлено, що найбільший ефект отримано від поєднання помісних маток (ВБхД)сз кнурами полтавської м'ясної породи. Вартість додаткової основної продукції при відгодівлі до живої маси 100 кг становить 7819,03 гривні в розрахунку на 100 голів за рік. В інших варіантах поєднання порід прибавка продукції від 4,82% (ПМхЛН) до 8,13% ВБх(ДхПМ) і вартість додаткової продукції складає від 2652,61 грн до 4473 грн.

Це свідчить про користь міжпорідної гібритизації при використанні кнурів полтавської м'ясної породи в умовах промислової технології та повноцінної годівлі.

УДК 636.4:636.087:631.22

ДИСПЕРСІЙНИЙ АНАЛІЗ МІНЛИВОСТІ КОНЦЕНТРАЦІЇ АМІНОКИСЛОТ НАЙДОВШОГО М'ЯЗА СПИНИ СВИНЕЙ РІЗНОГО НАПРЯМКУ ПРОДУКТИВНОСТІ, ВИРОЩЕНИХ В УМОВАХ 108 ТИС.КОМПЛЕКСУ

В.І.ЯРЕМЕНКО – д.с.-г.н., професор
Т.А.БІЛА – асистент

З метою вивчення впливу генотипових і паратипових факторів на мінливість концентрації амінокислот в найдовшому м'язі спини свиней різного напрямку продуктивності нами проведений однофакторний дисперсійний аналіз (таблиця 1).

В дослідах були представлені породи: велика біла – універсального напрямку продуктивності, дюрок – спеціалізована м'ясна порода і дві нові породи: полтавська і українська м'ясні, сальна – українська степова ряба порода.

Дослідження були проведені в умовах 108-тис. свинокомплексу "Нивотрудівський" Апостолівського району Дніпропетровської області, умови годівлі і утримання були ідентичними для всіх дослідних тварин.

Дисперсійним аналізом встановлено, що на рівень концентрації амінокислотного складу найдовшого м'яза спини великої білої породи і української степової рябої порід впливають генотипові фактори при високій статистичній достовірності.